

Att lämna urinprov under övervakning för drogtestning inom missbrukar- och hälsovården

4221 U-Huum-O, 13696 U-HuumLCt

Följande undersökningar ingår i Åucs Laboratoriers undersökningsutbud:

4221 U-Huum-O är en immunokemisk sållningsundersökning (screening). Om resultatet är positivt, måste det verifieras (bekräftas) med en specifik verifikationsanalys. Undersökningen är en del av jourutbudet. [Virtsan huumeseulonta, Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirja](#). Verifikationsundersökningarna som utförs vid positivt utslag i sållningstestet utförs av underleverantörer. Dessa undersökningar kan beställas genom jour- och automationslaboratoriet vid Åucs Laboratorier, tel. (31)31 930, under tre veckors tid efter provtagningen. Det tar ungefär tio dygn att få resultatet av verifikationsundersökningen.

13696 U-HuumLCt är ett omfattande specifikt semikvantitativt test för droger och läkemedel [Virtsan laaja huumeseulonta, varmistustasoinen, Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirja](#). Undersökningen utförs av underleverantörer som Åucs Laboratorier ingått avtal med. Det tar ungefär tio dygn att få resultatet.

Denna instruktion gäller också vid tagning av urinprov under övervakning för separata drog- och läkemedelsverifikationsbestämningar (1810 U-AmfetCt, 1820 U-BendiCt, 1822 U-BupreCt, 1832 U-DxproCt, 1848 U-FensyCt, 1880 U-CannaCt, 1884 U-KokaCt, 1892 U-MetadCt, 14141 U-OksikCt, 1902 U-OpiaaCt, 4762 U-TramaCt).

Villkor för utförandet av undersökningen

Provtagningen övervakas av en för uppgiften utbildad skötare. Före provtagningen ska klientens identitet kontrolleras och hela provtagningsprocessen ska beskrivas för hen. Endast klienten och övervakaren får ha tillgång till utrymmet där provtagningen sker under den tid då provet lämnas och förvaras.

Identifiering av klienten

Kontrollera klientens identitet muntligt med namn och personbeteckning samt bekräfta detta med ett bildföretsett identitetskort, pass eller körkort.

Identifieringen av klienten kan även utföras av en följeslagare som representerar den vårdenhet som ansökt om undersökningen. Följeslagaren ska uppvisa ett identitetskort från vilket det framgår att hen hör till vårdpersonalen eller arbetar inom sociala sektorn. En förälder eller medlem ur klientens fosterfamilj kan inte utföra identifieringen.

Om ett bildförsett identitetsbevis inte finns att tillgå eller om klienten inte på något annat säkert sätt kan identifieras, tas inget prov.

Toalettutrymmen avsedda för övervakad provtagning

Alla föremål och ämnen som inte behövs för provtagningen avlägsnas från toaletten. Detta gäller t.ex. tvål och rengöringsmedel. Man kan också täcka över dem med en huva. Handfat och vattenkran bör täckas för att förhindra att de används. Toalettstolens spolningsvatten ska vara färgat. Vattnet kan färgas t.ex. med WC-block som färgar spolvattnet blått. Dörren till toaletten får inte låsas.

Att förbereda klienten för provtagning

Före urinprovstagningen ska klienten informeras om hela provtagningsprocessen och hur provtagningen kommer att övervakas. Klienten ombes tömma sina fickor och lämna sina ytterkläder, väskor och andra tillhörigheter utanför toaletten.

Provtagningsmateriel och –redskap

Förnödenheterna beställs från logistikcentret.

- WC-block WC-kukka 40g, blå sköljning, beställningsnummer 214542
 - Sigilldekal utan tryck, 2 x 100 st./rulle, beställningsnummer 671100
 - Burk för urinprov för vakuumprovtagning (BD Vacutainer®) med fast spets i locket för överföring av provet, 120 ml. Beställningsnummer 988672
 - Briteline temperaturdekal 51x8 mm, beställningsnummer 953080.
 - Fäst dekalen på burken före lämning av urinprov så att den övre kan

dekalen är placerad på 20 ml. Tryck fast dekalen ordentligt på burken.

- Rör för transport av provet: 2 x 10 ml BD Vacutainer® med beige kork, utan tillsatsämnen, vakuumrör för urinprov, beställningsnummer 901512

Hur urinprovet tas

- Låt klienten välja provtagningskärl för urinprovet och kontrollera att kärlet är intakt.
- Kontrollera att temperaturdekalen är ordentligt fast på burken.
- Klienten ska få kärlet först i provtagningsutrymmet.

Om klienten inte kan åstadkomma ett urinprov inom 10 minuter, ge hen vatten att dricka och försök med ny provtagning om 15–30 minuter. Klienten får inte dricka mer än högst en (1) liter vatten.

Övervakning

Övervaka provtagningen genom ett fönster med en envägsspegel, genom en dörr som står på glänt, bakom en skärm eller via kameraövervakning på ett sådant sätt att direkt ögonkontakt med klienten inte uppstår.

Håll dig utanför toaletten tills provet har tagits. Övervakarens arbetssäkerhet bör beaktas även i provtagningsutrymmet.

Möjligheterna att förfalska urinprovet minimeras på följande sätt:

Övervaka provtagningen på ett sådant sätt att du kan vara säker på att urinprovet inte utsatts för försök till förfalskning.

- Dörren till toaletten får inte låsas.
 - Ge klienten engångshandskar att använda.
 - Övervaka provtagningen oavbrutet och se till att klienten inte har tillgång till vatten, flytande tvål, rengöringsmedel eller annat material som hen kunde använda för att försöka förfalska provet.
- Klienten överräcker urinprovet till övervakaren inom toalettutrymmet eller annat avskärmat utrymme på ett sådant sätt att integritetsskyddet garanteras.
- Håll dig utanför toaletten tills provet har tagits.
- Toaletten får spolras först efter att övervakaren fått provet av klienten.

Fastställande av urinprovets giltighet

Klienten ger tillbaka provkärlet omedelbart efter att hen urinerat i det. Övervakaren ska fastställa att urinprovet är giltigt på följande sätt:

1. Bedöm om mängden urin i provkärlet är tillräckligt. Mängden urin bör vara minst 20 ml.
2. Kontrollera urinens temperatur genom att granska Briteline-temperaturdekalen som limmats fast på provkärlet.
 - Avläs temperaturen omedelbart. Tiden mellan urineringen och temperaturmätningen får inte överstiga 4 minuter och temperaturen ska vara 32–38 °C.
 - Avläs och notera temperaturen efter att färgförändringen i dekalen upphört. Den gröna färgen anger urinprovets temperatur. Om någon grön färg inte syns, ligger temperaturen mellan den temperatur som två indikatorer med färg anger (om t.ex. indikatorerna 34 och 36 övergått till färg, är temperaturen på urinprovet 35 °C, trots att någon grön indikatorfärg inte skulle förekomma).

Nytt urinprov tas ifall:

- temperaturen ligger utanför de angivna gränserna (32–38 °C).
- volymen (mängden) av urin inte är tillräcklig.

- du misstänker att provet manipulerats under provtagningen.

Delning av provet i rör, fastsättning av identifikations- och sigilldekalер samt transport av provrören

- Låt klienten välja två 10 ml provrör (BD, vakuumprovrör för urinprov).
 - Provet överförs från drogprovtagningsskärlet till provrören med vakuumteknik genom spetsen på locket.
- Överföringen av urinprovet från drogprovtagningsskärlet till provrören ska ske under klientens närvaro.
- Övervakaren överför urinprovet till provrören. Klienten bör inte göra det själv.
- Låt två 10 ml provrören fyllas med hjälp av vakuumpumpen ända upp till markören
 - Printa ut klientens undersökningsetiketter med streckkoder från Åucs laboratoriernas laboratoriesystem. Du behöver två etiketter per provrör. Undersökningsetiketten anger provbeteckning, klientens namn, personbeteckning, provtagningstidpunkt, beställande enhet samt vilket prov som beställts. Om det inte finns möjlighet att printa ut de streckkodförsedda undersökningsetiketterna på enheten där du jobbar, ska du använda de etiketter som du har tillgång till. Se dock också i detta fall till att du fäster etiketterna rätt, så att laboratoriet kan avläsa identifikationsuppgifterna från provröret (d.v.s. klientens namn, personbeteckning samt datum och klockslag för provtagningen).
- Syftet med att förse provrören med sigill är att garantera att provet förblir intakt under hela transporten.
- Fäst identifikations- och sigilldekalerna på provrören exakt enligt dessa anvisningar:
 1. Fäst den ena **undersökningsetiketten** med streckkoden på tvären och den andra på längden. **Undersökningsetiketterna fästs direkt på den etikett som finns på provröret.** Båda proven förses med etiketterna på samma sätt (se bilden). Den tvärgående etiketten får inte ta fast vid den längsgående etiketten.
 2. Fäst sigilldekalen över korken såsom bilden visar. Streckkoden på etiketten som limmats **på längden bör vara fullt synlig**. Sigilldekalen får inte täcka streckkoden.
 3. Laboratoriet måste kunna avläsa klientens identifikationsuppgifter från de sigillförsedda provrören. Sigilldekalen måste nå den tvärgående etiketten och fästas delvis på den. **Sigilldekalen får dock inte täcka klientens identifikationsnummer, namn och personnummer på den tvärgående etiketten.**
 4. När du printar ut undersökningsetiketterna med streckkoder direkt ur datasystemet, kontrollera att datum och klockslag stämmer överens med den verkliga provtagningstidpunkten. Korrigera uppgifterna vid behov i systemet och printa ut nya etiketter med de rätta uppgifterna.
 5. **Den första identifikationsetiketten** på arken med etiketterna finns till för administrativa behov och **ska inte fästas på provrören.**

1. Korrekt etikettering med ID-etikett och sigilldekal.
2. Inkorrekt etikettering med ID-etikett och sigilldekal.
 - Låt klienten kontrollera märkningarna på proven och godkänna dem.
 - Sätt ihop båda proven från samma klient med ett gummiband och packa dem i samma plastpåse.
 - Skicka iväg proven rumstempererade. Om du inte skickar proven omedelbart till laboratoriet, förvara dem i kylskåpstemperatur (+2 °C–+4 °C).

Mer information hittar du från dessa länkar:

Institutet för välfärd och hälsa: [Suositus terveydenhoidollisesta huumetestauksesta](#)

[Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus](#)

Granskad 31.05.2024 PL